

po pravici za ta knjižni dar hvaležni. Knjiga bo ver-
nemu izobraženstvu krepka sobojevnica v velikem
boju, ki se pričena.

Prevodu bi se dalo semtertja kaj očitati: v prvih
poglavjih je ostalo očitno preveč tujk: doktrina, hipoteza,
profil, realnost...; trdo je, če v množini rabi
n. pr. izraz zlaténica (str. 16); zlatenice so pustile
sled...; na nekaterih mestih mi je misel neumljiva,
n. pr. 41: »Prenevarno je bilo, da...« Tu v prevodu nekaj
ni v redu. Sicer pa radi priznavamo, da psihologa
Bourgeta prevajati ni lahko delo; vobče se je prevod
dobro posrečil ter hvali prelagatelja kakor tudi g. dr.
Fr. Detelo, ki je rokopis skrbno pregledal.

J. Debevec.

1. **La formation historique des limites linguistiques italo-slovènes.** Par Milko Kos, docteur ès lettres, Lioubliana. 1919. Str. 10.

2. **L'importance économique-politique de Trieste.** Str. 3.

3. **Mémoire présenté par les Slovènes du pays de Gorice au Conseil national de Ljubljana.** Str. 7.

4. **La province de Gorice une terre Yougoslave.** Par Dr. Dinko Puc, avocat à Gorice. Str. 14.

5. **L'Istrie terre yougoslave.** Un mémorial du conseil national yougoslave pour l'Istrie méridionale. Ljubljana 1919. (Spisano v Pulju, 20. novembra 1918.)

6. **La ligne de partage des eaux au Carse** — ligne de démarcation. Par Ferdinand Seidl. Str. 4.

7. **La Carinthie.** Développement historique des frontières germano-slovènes. Lioubliana 1919. Str. 17.

Teh sedem brošuric je poslal uredništvu »Doma in Sveta« Narodni svet v Ljubljani. Drobne knjižice so sicer, a vsebujejo najboljše in v najkrajši obliki, s čimer Jugoslovani branimo svoje meje na Koroškem in proti Italiji. Zgodovina, zemljepisje, narodopisje, narodno gospodarstvo, jezikoslovje — vse te vede morajo zdaj govoriti za našo pravdo. Vse, kar so naši strokovnjaki leta in leta zbirali (n. pr. Fr. Kos, Gradivo za zgodovino Slovencev, trije debeli zvezki!) — pred širšo javnostjo našo često neopaženi — zdaj je postalo veleaktualno. Hvaležni smo vsem tem pisateljem za njihov trud. Brošurice so šle v Pariz, pred mirovno konferenco. Koliko naših gorečih želja se jih drži! Naj bi bile prijazno sprejete!

J. D.

Kratka zgodovina slovenskega slovstva. Spisal dr. Ivan Grafenauer. V Ljubljani, 1919. Založila Jugoslovanska knjigarna. Tiskala Jugoslovanska tiskarna. Str. 335. Cena vez. K 14.—. Oceno prinesemo prihodnjč.

Ljuboje Dlustuš: **Silvije Strahimir Kranjčević.** Živet i probrane pjesme. Izvanredno izdanje Kluba hrvatskih književnika. Tisak Hrv. štampar. zavoda u Osijeku. 1918. Cena K 3-60.

29. oktobra 1918 je minilo deset let, kar je umrl Kranjčević, »najznamenitiji hrvatski liričar novijega doba«. Klub hrvatskih književnikov v Osijeku se je spomnil te desetletnice in izdal izbrane Silvijeve pesmi z Dlustuševu študijo, ponatisnjeno iz almanaha »Jeka od Osijeka« za leto 1919.

Rodil se je Kranjčević 17. februarja 1865 v Senju, kjer je preživel svojo otroško dobo in gimnazijsko mla-

dost tih in plah, zaljubljen v pravljice in knjigo in ob-
čudujoč lepoto božjega stvarstva:

Čučec na jadranskoj stieni

Dvojstruke zvijezde gledah: zvijezde neba i vode,
Pučinom tamo dalekom maglene vijo sam sjeni,
Noćna gdje jedna biserom plove...

Moja je plivala duša sjajne kroz one atome,
Slobodna dalje i više između bezdani dvije,
Ko da je velika ptica, gledajuć u dnu pod njome
Obiesno gdje joj krilo se vije.

Po dokončanih gimnazijskih študijah je vstopil, da
ustreže očetu, v bogoslovje, odkoder ga je poslal no-
vembra 1883 biskup Juraj Posilović v rimski »Collegium
germanicum«. Silvije ni čutil poklica in ko je izvedel,
da se mudi v Rimu vladika Strossmayer, je šel k njemu
in se mu razodel. Vladika mu je dal priporočilo na zgo-
dovinarja dr. Račkega in odšel je v Zagreb »iuvenis in-
genii boni, sed animis levis, qui ad sacerdotium susci-
piendum non erat aptus«.

V Zagrebu je študiral kot privatist učiteljske in
napravil leta 1886. izpit za meščanske šole, nakar je
bil nastavljen v Mostaru na trgovsko šolo. Iz Mostara
je moral vsled denunciacije, da propagira hrvatstvo, v
Livno, odkoder je bil poklican 1894 na učiteljske v
Sarajevo, kjer je prevzel tudi uredništvo »Nade«. Po
desetih letih je postal ravnatelj sarajevske trgovske
šole, ki jo je vodil do svoje smrti. Nove službe — do-
deljen je bil šolskemu oddelku zemaljske vlade — ni
mogel več nastopiti.

Vladika-pesnik dr. Šarić je bil pri njem, ko je
umiral. »Kad ga je nekoliko puta glasno zovnuo, otvori
Silvije oči, a rastuženi vladika reče mu: 'Poljubi, Sil-
vije, onoga Isusa, koga si u životu toliko ljubio!' Silvije
maknu usnama na cjelov prudjena mu raspela, i opet
zaklopi oči. To mu bijaše zadnji cjelov.« (Str. 12.)

Osemnajstletni Kranjčević se je oglasil v Hrvatski
Vili in dve leti pozneje, 1885, je izdal prvo zbirko
»Bugarkinje«. Povečini so to žarke rodoljubne pesmi,
kakršne je oni čas pel pri nas, recimo, Gregorčič. Tudi
erotika, kolikor je je v zbirki, je rodoljubno nadahnjena.
»Dasi 'Bugarkinje' bi trebale da našoj mladeži budu
psaltir« (str. 22), vendar bi ž njimi Kranjčević ne bil
dosegel slovesa, ki ga ima v literarnem svetu. Z leti se
je poglobljajal in prisluskoval najglobljim utripom člo-
veškega srca in stvarstva, in njegova pesem je zazve-
nela kakor bron. Še se spominjam, kako mogočen vtis
so napravile name njegove »Izabrane pjesme« — izdala
Matica hrvatska 1898 —, na katere me je opozorila
pred petnajstimi leti Zofka Kvedrova. Ta zbirka znači
idejni in formalni višek Kranjčevićevega vstvarjanja.
Postumno izišli »Trzaji« (Dolnja Tuzla 1912) so odmev
dvomov, ki se jim je vdal pesnik.

Literatura o Kranjčeviću je velika (gl. str. 149 in
sledeče) in dosti njegovih pesmi je prevedenih v če-
ščino, mažarščino, nemščino in florentinska »Nuova
Rassegna« je prinesla dokaj njegovih pesmi, da, celo
Marinettijeva »Poesia« ga ni prezrla.

Nič čudnega, saj »spremnica, iz koje on uzima
gradju za svoje tvorevine i za njihov dekorativni nakit,
to je vasiona, iz koje on ono, što mu kad zatreba,
uzima s lakoćom brze pameti, pa to duhovitim načinom
reda i niže; smion polet fantazije i obiesno pod-